

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2493

av Mikael Oscarsson (KD)

Barnomsorgspeng för vård av egna barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en barnomsorgspeng som också ska gälla för vård av egna barn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den första januari i år blev valfriheten inom barnomsorgen kraftigt beskuren. Regeringen förbjöd landets 290 kommuner att erbjuda vårdnadsbidraget, som ger föräldrar möjlighet att stanna hemma längre än ett år.

Vårdnadsbidraget infördes 2008, ett bidrag som då möjliggjorde för föräldrar att själva bestämma om barnomsorgen under barnets första 3 år. Man kunde välja att vara hemma själva med barnen, eller att arbeta och låta exempelvis mor- eller farföräldrar hjälpa till med barnomsorgen. I statistik från 2013 framgår att vårdnadsbidraget då fanns i 4 av 10 kommuner.

Vi kristdemokrater förespråkar valfrihet, att familjer själva är de som vet vilken lösning som passar just dem; självklart gäller detta också barnomsorgen. Vårt förslag är att en barnomsorgspeng ska införas. Barnomsorgspengen är ett kommunalt bidrag till enskild godkänd förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet. Men, den ska också kunna användas av de föräldrar som själva väljer att vara hemma en tid utöver vad föräldraförsäkringen medger.

I våra grannländer finns idag lösningar som fungerar väl och som möjliggör för föräldrar att välja en flexibel lösning för just deras familj. I Danmark och Island är det upp till kommunerna att själva avgöra summan på vårdnadsbidraget. I Köpenhamn exempelvis är summan 8 000 kr. Enligt principen om kommunalt självstyre borde detsamma gälla Sverige. Men nu har regeringen alltså istället förbjudit kommunerna att erbjuda vårdnadsbidrag.

Vårt att notera är att Finland, Norge, Danmark och Island alla haft socialdemokratiskt ledda regeringar – men ingen har avskaffat vårdnadsbidraget. Det är

tragiskt att svensk socialdemokrati inte ser värdet av att föräldrar själva får bestämma över sina barns barnomsorg och dagisdebuten.

Finland vinner ”finnkampen” i många grenar, exempelvis vad gäller skolresultat. Vad gäller valfrihet för småbarnsföräldrar vinner vårt östra grannland överlägset. Sedan många år är vårdnadsbidraget en självklarhet – om man väljer att själv ordna omsorgen av sitt barn. Hela 56 procent av alla barn under 3 år är eller har varit hemma med vårdnadsbidrag.

Beloppsgränserna för vårdnadsbidraget skiljer sig åt mellan våra nordiska länder. I Sverige var det 3 000 kr per månad, samma summa som i Finland. I Norge ligger summan på ca 6 000 kr.

I Uppsala har hundratals familjer tagit del av valfrihetsreform som vårdnadsbidraget innebar. I genomsnitt 239 familjer per år (2008–2014). Den kommun där bidraget nyttades mest var Markaryd där vart tredje barn på 1–3 år tack vare vårdnadsbidraget fick spendera mer tid med sina föräldrar under sina första år.

Om vi lyfter blicken och tittar på Norden ser vi att det är Sverige som är det udda exemplet. I Norge är närmare 3 av 10 barn i åldern 1–3 år hemma med vårdnadsbidrag. Sverige är alltså idag det enda nordiska land som inte bara avskaffat bidraget – utan dessutom förbjudit kommunerna att erbjuda föräldrar denna möjlighet!

Vad blir då effekterna av avskaffandet? Framförallt minskar valfriheten – men det kostar också skattepengar för att många kommuner måste bygga nya förskolor.

I Uppsala kommun skulle det exempelvis behöva öppnas ett stort antal nya avdelningar på flera förskolor om så bara hälften av de 240 barn som haft vårdnadsbidrag skulle välja kommunal förskola.

Kristdemokraterna vill bryta kräftgången för familjens valfrihet i Sverige och i stället utveckla möjligheterna för föräldrar att själva bestämma över barnomsorgen under de tidiga uppväxtåren. Småbarnsåren går inte i repris. Låt barnomsorgspengen också gälla för vård av egna barn.

Mikael Oscarsson (KD)